



## **Invitation til markedsdialog om luftmålestationer**

### **Københavns Kommune inviterer universiteter og virksomheder til en markedsdialog om måling af luftkvalitet i København forud for muligt udbud af gademålestationer.**

Luftforurening er en udfordring for folkesundheden. En opgørelse fra 2016 viser, at der i København dør ca. 550 personer for tidligt på grund af luftforurening med fine partikler.

Københavns Kommune ønsker at undersøge muligheder for opsætning og drift af forskellige typer af kommunale gademålestationer i København Kommune. Målestationerne skal måle luftens indhold af sundhedsskadelige stoffer for herved at give et mere retvisende billede af de sundhedsmæssige konsekvenser af luftforureningen i byen. Formålet med markedsdialogen er at få indblik i, hvordan markedet vurderer, der kan arbejdes med målinger og indsamling af data, som fx ultrafine partikler og NO<sub>2</sub>.

#### **Tid og sted:**

11. april 2019 fra kl. 13.00 – 16.00:

Islands Brygge 37  
2300 København S  
Mødelokale: Ørestaden

#### **Foreløbigt program**

- |               |  |
|---------------|--|
| 13.00 – 13.10 | Velkomst og formål   |
| 13.10 – 13.20 | Præsentation af kommunens beslutning og muligt kommende udbud  |
| 13.20 – 13.35 | Oplæg om EU-krav til datakvalitet  |
| 13.35 – 14.00 | Oplæg om målemetoder, data og sundhedskonsekvenser   |
| 14.00 – 14.15 | Pause med kaffe og kage  |
| 14.15 – 15.40 | Workshops om emnerne:<br>Data og sundhedseffekter<br>Målemetoder og lokalisering<br>Modeller for målestationer |
| 15.40 – 16.00 | Opsamling og videre proces   |

#### **Tilmelding**

Tilmelding til markedsdialog samt yderligere information: Greta Nedergaard - [gruede@kk.dk](mailto:gruede@kk.dk). Frist for tilmelding er 5. april 2019.



### **Hvorfor ønsker kommunen at etablere egne målestationer?**

Luftforureningen i gadeplan stammer især fra den stadigt stigende vejtrafik. Hertil kommer luftforurening fra byens brændeovne og krydstogtskibe, som begge er kilder til sundhedsskadelig luftforurening. Københavns Kommune ønsker at forbedre vidensgrundlaget for luftforurening og dens sundhedsmæssige konsekvenser, herunder måle for de ultrafine partikler, som flere forskere mener, har en særlig stor sundhedsrisiko for københavnere. Der er på nuværende tidspunkt ingen EU-grænseværdi for ultrafine partikler. De ønskede målinger skal ses som en del af en større indsats for at nedbringe luftforurening i Københavns Kommune.

### **Forventninger til målestationer og arbejdet med data:**

- Målestationer skal opfylde EU-krav til datakvalitet for målinger af NO<sub>2</sub> samt evt. fine partikler (PM<sub>2,5</sub>)
- Målestationer skal måle ultrafine partikler (UTF) og udvalgte sundhedsskadelige stoffer som f.eks. Black Carbon
- Udvalgte data skal kunne uploades "near real-time" til en hjemmeside, så interesserede borgere kan holde sig orienteret om luftforureningen i byen
- Der skal udarbejdes årlige rapporter over måleresultater på dansk og engelsk, som skal leve op til EU-krav om afrapportering
- Opsætning af målestationer skal ske i 2019, så de som minimum er klar til at levere data fra 1. januar 2020 og to-tre år frem i tiden. Leverandør er ansvarlig for drift og vedligehold.
- En stationær målestation skal placeres på H.C. Andersens Boulevard

### **Hvorfor markedsdialog?**

Markedsdialogen har til formål:

- At samle viden om hvilke krav, kriterier og stoffer, som er vigtige at måle i forhold til at tilvejebringe viden om de reelle sundhedsmæssige konsekvenser af luftforurening i København.
- At undersøge markedet i forhold til løsninger for luftmålestationer, som kan leve op til EU-krav om måling af udvalgte luftforureningsstoffer.

### **Drøftelser på markedsdialogdagen**

Københavns Kommune ønsker at drøfte metoder, placering for eventuelle målestationer samt data og visualisering forud for udbuddet.

Indholdet på de enkelte workshops:

#### *Data og sundhedseffekter*

- Hvilke stoffer er relevante at måle i forhold til at kunne vurdere sundhedsmæssige konsekvenser?
- Er der særlige stoffer udover totale UTF, som er relevante at måle for i forhold til sundhedsskadelige stoffer i gadeplan?
- Hvordan kan data over luftforureningen vises på en hjemmeside?

#### *Målemetoder og lokalisering*

- Hvilken metode er bedst egnet til måling af sundhedsskadelige stoffer i luften?
- Kan disse leve op til EU-krav til datakvalitet?



- Hvordan kan disse metoder give et retvisende billede af sundhedsskadelige virkninger?
- Hvordan kan der måles, realtid, timebaseret, dagsbaseret, årsbaseret?
- Hvordan kobles data til en hjemmeside?
- Relevante steder for placering af målestationer
- Hvilke krav er der til placering af målestationer?

#### *Modeller for målestationer*

- Hvordan kan modelberegninger bruge data til at udtale sig om bydækkende gadebidrag?
- Forslag til modeller for målestationer: Minimum en fast målestation med EU-krav til datakvalitet. Resterende målestationer kan være mobile og måle for andre stoffer eksempelvis ultrafine partikler.

#### **Hvilke data er der i dag?**

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE), overvåger på vegne af Miljøstyrelsen luftforureningen ved at foretage målinger og lave modelberegninger. Der bliver taget målinger af stoffer, som kan være skadelige for mennesker, både i stærkt trafikerede gader og i områder, der ligger lidt væk fra trafikken.

I København findes to målestationer i gadeplan placeret på hhv. H.C. Andersens Boulevard og Jagtvej og en målestation placeret på toppen af H.C Ørstedsinstituttet som måler luftkvaliteten i bybaggrund.

På de tre målestationer registrerer måleinstrumenterne løbende forureningsniveauet for de enkelte stoffer og transmitterer resultaterne til en database

Data fra målingerne lagres i luftdatabasen hos DCE. Et udvalg af data kan tilgås via Danmarks Miljøportal og DCE's hjemmeside: <http://envs.au.dk/videnudveksling/luft/maaling/>

Data fra målinger opsamles derudover i årsrapporter som fremsendes til DCE: <http://envs.au.dk/videnudveksling/luft/maaling/aarsrapporter/>